

Getsemane Örtagård

av Martinus

- Den fysiska tilldragelsen
- Den andliga tilldragelsen
- Den enskildes "Getsemane", vägen till inre balans
- Kristus är den orubbliga modellen för människans seger över mörkret
- Den verkliga andliga överlägsenheten är ett med den äkta ödmjukheten
- De brustna förhoppningarna förvandlas i "Getsemane" till de nya möjligheternas väg

1. Den fysiska tilldragelsen

I vår barndoms undervisning hörde vi för första gången talas om "Getsemane örtagård". Vi fick veta att det var en liten lund utanför Jerusalem vid foten av Olivberget bortom Kidrons bäck. Och vi lärde oss att Jesus tyckte om att uppehålla sig här med sina lärjungar, liksom att det också var hit han tog sin tillflykt när hans öde skulle avgöras. Det var här Mästaren fattade sitt livs svåraste beslut: om han skulle låta sig korsfästas eller fly. För den stora mängden människor, som lever på religiös auktoritetstro och därför saknar förmåga att ställa intellektuella krav på den bibliska berättelsen, blev detta endast en yttre fysisk händelse enligt Bibelns bokstavsform, en händelse som djupast sett endast blev en inre angelägenhet mellan Gud och Kristus. För de miljontals människor som har mist förmågan att tro på de bibliska berättelserna, och som i sin inställning till livet fullständigt har hängett sig åt materien eller den materialistiska vetenskapen, är berättelsen om Jesus i Getsemane örtagård utan betydelse. Ingen av dessa båda stora grupper av människor ser den verkliga sanningen om livet, som denna tilldragelse i sig själv är avsedd att ge den som har "ögon att se med" och "öron att höra med". Det är nämligen så med de allra flesta religiösa berättelser från äldre tider, att de på en och samma gång återges som en yttre, historisk tilldragelse samtidigt som de rymmer avslöjandet av eller lösningen på ett rent andligt problem. Därför kommer den som är andligt ointresserad att uppfatta dessa berättelser såsom enbart historiska, på samma sätt som han uppfattar andra genom traditionen återgivna berättelser från äldre tider. Det stora andliga mysterium, som döljer sig bakom till exempel de bibliska berättelserna, fattar en sådan människa inte, ja ofta anar hon inte ens att detta mysterium existerar.

2. Den andliga tilldragelsen

Det är dock annorlunda med den andligt mogna människan, som i sin utveckling för länge sedan har passerat det rent materialistiska stadiet och blivit klar över att det finns mer mellan himmel och jord än vad den rent materialistiska vetenskapen känner till. En sådan människa har för länge sedan kommit underfund med att de bibliska berättelserna ger uttryck åt något annat och mer än blott och bart historia. För henne har dessa berättelser avslöjat sig som utlagda visdomsdepåer, där den begynnande sanningssökaren kan få bekräftelse på sina aningar om lösningarna på tillvarons mysterium eller den verkliga och absoluta sanningen.

Vilken dold visdom finns då bakom berättelsen om dramat i Getsemane örtagård? Den bokstavliga berättelsen omtalar att Jesus här utkämpade den själskamp som ledde till att han överlämnade sig i myndigheternas händer och lät sig korsfästas, alltså är den till en början en rent fysisk redogörelse för var i Palestina denna händelse ägde rum. Den redogörelsen rymmer ingen mystik. Tvärtom rymmer den ett absolut klarläggande. Tack vare den blev det för eftervärlden inget problem med frågan var någonstans Jesus blev tagen till fånga. Och den övriga delen av berättelsen, nämligen Jesu själsliga kamp, rymmer skenbart heller ingen mystik. Den var, utifrån sett, en människas kamp med sig själv om att antingen fly eller ta konsekvenserna av sin inställning och sin livsgärning.

Och dock är det i denna del av berättelsen som den inre dolda sanningen blir synlig, ty den visar oss hur en människa genom sitt förhållande till Gudomen är i stånd att kämpa sig igenom den djupaste sorg, den djupaste motgång och hopplöshet, och vinna en seger över själva det kulminerande mörkret. Det är denna kärna i berättelsen som är av betydelse, genom att den inte gör Getsemane örtagård till blott en fysisk ortsangivelse, som i sig själv ingenting betyder, utan i stället gör den till namnet på en andlig situation som betyder allt. Tilldragelsen i Getsemane örtagård utgör i själva verket berättelsen om ett andligt stadium, på vilket en människa kan uppnå att besegra fruktan för sin egen tillintetgörande eller död och utan ängslan överlämna sig åt Guds vilja, antingen denna nu skall fullbordas genom korsfästelse eller succé. Tänk, vilket stadium! Tänk, att på detta sätt själsligt ha övervunnit allt mörkt öde och att i varje olycklig belägenhet kunna lyfta sin blick mot Gudomen och ha sin största

lycka i att säga: "Fader! Ske inte min, utan din vilja!" och "Fader! I dina händer överlämnar jag min ande!"

3. Den enskildes "Getsemane", vägen till inre balans

Det är sant att detta tillstånd, detta stadium, låg så svindlande högt över den vanliga människans mentala utvecklingsnivå, att man föll för övertron att det var fullständigt ouppnåeligt för andra än just Kristus - "Guds son". Och att den enda vägen till övervinnandet av mörkret därför måste vara nåd och förlåtelse med hjälp av honom som övervann detta stadium. Därför skapades sakramenten, så att var och en som tror och blir döpt kan bli salig eller uppnå inre, andlig jämvikt. Men då sakramenten endast kan vara surrogat för den verkliga sanningen, måste det komma en dag då dessa surrogat, som helt och hållet var avsedda för den andligt omogne, inte räckte till och därför måste mista sin makt.

Utvecklingen står inte stilla. Alla människor är genom sin eviga natur på väg mot en högre form av intellektualitet än den som funnit sitt tillfälliga uttryck i den materialistiska vetenskapen. Och vänder vi oss mot det religiösa området, ser vi att miljoner människor i dag, på grund av den intellektuella utveckling de är underkastade, inte längre kan bli hjälpta av de sakrament, dophandlingar och övriga religiösa, suggestiva medel som en gång förmådde ge dem den inre frid och trygghet de ständigt har behov av.

För sådana människor finns det ingen annan väg än att försöka använda sina ständigt växande intellektuella krafter till förmån för en djupare förståelse av den sanning vars existens de ständigt anar, men som de nu söker i en annan och långt mera klarlagd form än den religionen har förkunnat för dem. Och genom detta sökande kommer den utvecklade människan snart att upptäcka att tilldragelsen i Getsemane örtagård inte utgör berättelsen om en man på ett andligt utvecklingsplan som är fullständigt ouppnåeligt för andra, utan att den tvärtom är berättelsen om ett andligt tillstånd som är uppnåeligt för alla.

4. Kristus är den orubbliga modellen för människans seger över mörkret

Sanningen om eller lösningen på mysteriet i Getsemane örtagård, sedan det avklätts varje av okontrollerad känsla påförd detalj, är den att Jesu uppträdande i allt utgör en modellskapelse för den jordiska människan. På samma sätt som han utkämpade sin kamp i Getsemane örtagård och besegrade mörkret skall alla människor till slut lära sig utkämpa sin kamp mot samma mörker. Inget levande väsen kan leva ett annat väsens liv eller överta dess öde. Var och en har sitt eget liv, som i stort och smått är en frukt av dess egna begär. Det kan bygga upp sitt liv till att vara lysande intellektualitet och kärlek till andra, men även detta tillstånd är ju dess eget öde och inte nästans. Skall nästan uppleva samma öde, så måste denna nästa likaledes själv bygga upp detta öde. Och det är här som Getsemane örtagård, eller, som jag fortsättningsvis föredrar att kalla det, Getsemane, blir den orubbliga modellen för den högintellektuella människans övervinnelse av allt mörker.

Vi ser att det orubbliga fundamentet för Jesus i hans övervinnelse av mörkret, dödsfruktan och rädslan för korsfästelsen utgjordes av den väldiga kraft som brann i hans inre, vibrerade i hans nerver och fick hans hjärna att forma ordet: "Fader". Och gång på gång ser vi hur denna kraft får honom att avslöja för världen att han själv hade en högre förståelse av att han i sitt liv stod inför en lika levande kraft som han själv, en allmakt, av vilken han själv var ett barn, en son. Och vad eller vem kunde vara större än denna allmakt, och med vad eller med vem kunde han vara närmare besläktad? Vad var då mera rimligt än att han vände sig till denna allmakt, som var hans fader eller upphov?

Måste inte varje väsens intellektualitet växa fram till denna livets allra högsta inställning, eftersom det är ett orubbligt faktum att intellektualitet inte kan existera utan att växa? Och måste inte detta växande föra sonen rätt in i denna faders medvetande och göra honom till ett med allmakten? Och måste inte intellektualiteten, sedan den nått fram till kännedomen om denna allmakt som sitt upphov och sin fader, fortsätta sitt växande in i odödligheten, ut över tidens och rummets gränser, och uppleva sig självt som identiskt med själva evigheten? Till vad skall den annars växa, vad skall den annars kunna lägga under sig? Och ser vi inte i världsåterlösaren Jesus Kristus ett väsen som har lagt detta växande bakom sig och blivit ett med den allt bestämmande makten i universum eller världsalltet? Måste inte vanliga små mänskliga förtretligheter, såsom människornas spott och spe, försvinna som dagg för solen inför denna överväldigande kosmiska utblick, denna djupa förening med allmakten?

Vad betydde en fysisk kropp i detta sammanhang, där det gällde ingenting mindre än att visa människorna det eviga "Något" – den gudomliga anden och medvetandet, som hade skapat den kropp de nu torterade? Måste inte kroppen sönderslitas för att den upphöjda andens överlägsenhet skulle kunna bli ett faktum? Hur skulle en så

oerhörd överlägsenhet över död och lemlästning kunna demonstreras utan denna korsfästelse? Det är ju ingen konst att vara lycklig och lovprisa Fadern, när ingen smärta, ingen undergång, ingen korsfästelse hotar.

5. Den verkliga andliga överlägsenheten är ett med den äkta ödmjukheten

Vi ser i Getsemane denna väldiga andliga överlägsenhet, som endast kan bli verklighet när ett väsen har upplevt allmakten som en faders kulminerande kärlek. Vi såg Jesus bli ställd inför mörkret. Vi såg honom bli ställd inför korsfästelsen, och vi såg att han ett ögonblick vacklade vid anblicken av detta oundvikliga mörker och att han bad till sin Fader: "Låt denna bägare gå mig förbi, om det är möjligt." Svettdroppar blev till blod. Han hade så mycket av de ofullkomliga människornas kött och blod att denna fruktan måste komma. Det var hans fysiska faders och moders ofullkomliga tillstånd som han här kämpade med, ty hans eget andliga tillstånd var för länge sedan höjt över mörkret och dödsfruktan, vilket han hade visat vid många andra tillfällen.

Och vi ser då också hur denna hans egen själsstyrka och hans kärlek till sin gudomliga Fader snabbt övervann mörkret och att en lysande ängel visade sig för honom. Det var i denna stund som den mest upphöjda, den renaste och ödmjukaste av alla böner för första gången föddes på en människas läppar. Med orden: "Fader, låt din vilja ske, inte min" avslutades denna kris, som i hela sitt förlopp är den mest fullkomliga modell på andens seger över materien som historien någonsin uppenbarat.

Från det ögonblick denna bön var fullbordad, var lidandet och mörkret inte längre något problem för Jesus. Med väldig själsstyrka gick han igenom korsfästelse och död och i stället för att, som många den gången trodde, avsluta sitt liv, så påbörjade han det först i den stunden på allvar. Med vilket jubel har inte hans levnadshistoria sedan dess förts ut över världen. Oupphörligt har hans ande verkat bland oss. Hans ord har varit andligt bröd för oräkneliga miljoner, och det finns knappast någon timme på dygnet då inte hans namn är på otaligas läppar.

Men hans ord har större djup än de flesta ännu förstår. Med sitt sätt att vara avsåg han inte att bli en gudom för människorna, ett väsen som ingen förmådde att efterlikna. Tvärtom brann hans själ för att förkunna för människan, att uppträdandet - gärningen - var viktigare än all världens vackra ord. "Ingen kommer till Fadern utom genom mig, enkla ord som har uttolkats i det oändliga och som dock enbart säger: "Ingen kan komma till min gudomliga Fader annat än genom mitt sätt att vara. Jag är modellen på 'Guds avbild', som människan skall skapas till!"

Genom sitt eget sätt att vara fullbordade han i Getsemane örtagård det andliga fundament som aldrig skall förgås. Endast den som här följer honom kommer att kunna vara orubbligt förbunden med allmakten - för alla andra väntar ett nytt Getsemane framöver. Livsmålet för varje levande väsen såväl som för varje samhälle, varje nation, ras eller folk blir därför detta: att övervinna varje hotande Getsemane och därmed orubbligt vara förenad med den allt överstrålade gudomliga viljan. Där detta sker kommer "himmelriket" ofrånkomligt att finnas inom den enskilda människan såväl som inom nationen.

6. De brutna förhoppningarna förvandlas i "Getsemane" till de nya möjligheternas väg

Vad skall den moderna människan då göra, när hon befinner sig mitt i sitt eget livs mörkaste stund, mitt i sin egen "korsfästelse", sitt eget sammanbrott? Hon skall mobilisera hela sin intellektuella kraft för att därigenom finna vägen till Guds vilja, Guds mening med den upplevda smärtan. Gör människan detta, kommer hon liksom Jesus att besegra mörkret.

Till den som i sitt eget livs djupaste smärta förmår att ge avkall på sin egen vilja till förmån för Guds vilja, kommer det alltid i den mörkaste stunden att sändas en ängel. Och Guds vilja följer man lättast när man ger avkall på det som har frambragt Getsemane. Det kan vara förlusten av ett litet barn, en äktenskapspartners död, det kan vara upplevelsen av otrohet och svek från den man älskade högst. "Getsemane" har många sätt att visa sig på. Men för dem alla gäller att de endast kan övervinnas genom att man inställer sig på det ofrånkomliga. Det som har hänt kan inte göras ogjort. De förhoppningar som knöts till det som brast, det man miste, måste man släppa. Av hela sin kraft måste man söka sig fram till de möjligheter som ens ändrade öde rymmer. I samma ögonblick som man lägger hela den upplevda smärtan i Guds hand och gör sig fri från ångest och fruktan, från hatets och bitterhetens nedbrytande krafter, träder en lysande ängel in i vår aura, och Guds närhet kommer att kännas så intensivt att fruktan och sorgen lämnar ens sinne.

Livsglädjen börjar på nytt att arbeta i blod och nerver, ty i ljuset av Guds vilja förvandlar sig även den djupaste smärta, den djupaste förödmjukelse snabbt till den värmande och livgivande välsignelse som är varje fullbordat

andligt kretslopps gudomliga frukt.

(Danska originalet bearbetat av Erik Gerner Larsson.)

Översättning av Nils Kalén. Översättningen bearbetad av Jan-Erik Luft / 2003-04-12